

Datum	Diarienummer	Justitiedepartementet
2014-09-24	1.3.1-2014-3138	103 33 Stockholm

Dokumenttyp

Remissvar

Grönbok ”Tillvarata Europas traditionella kunnande på bästa sätt: en möjlig utvidgning av Europeiska unionens skydd av geografiska ursprungsbeteckningar till andra produkter än jordbruksprodukter”

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

1. Tillväxtverkets anser att en utvidgning av skyddet av geografiska ursprungsbeteckningar kan ha positiva effekter på producenternas konkurrenskraft, bl.a. genom högre priser och genom att underlätta försvaret mot imitationer och missbruk. Det är även möjligt att ett utvidgat skydd kan ge fördelar i marknadsföring och vid EU:s handelsförbindelser med tredjeland.
2. Trots potentialen förefaller de administrativa kostnaderna för att iståndsätta och upprätthålla det nödvändiga kontrollsystemet vara betydande i förhållande till det intresse som svenska företag visat för denna typ av skydd. Tillväxtverkets slutsats blir därför att ett utökat skydd i nuläget inte väger upp nackdelarna av ökad administrativ börda.
3. Skulle ett utvidgat skydd av geografiska ursprungsbeteckningar bli verklighet är det Tillväxtverkets åsikt att detta system bör möjliggöra olika grader av koppling till ursprungsorten.
4. Den administrativa bördan av ett enhetligt system kan bli avsevärd. Tillväxtverket vill därför betona vikten av att tidigt i arbetet med ny lagstiftning utgå från företagets perspektiv för att skapa enkla och effektiva ansökningsprocesser. Ett sätt att förenkla är att tillhandahålla e-tjänster.

Konkurrenskraftsfrågor

En utvidgning av Europeiska Unionens skydd av geografiska ursprungsbeteckningar till andra produkter än jordbruksprodukter har som övergripande syfte att stärka konkurrenskraften, inte minst hos producenter i områden med svag tillväxt. Syftet är även att bevara kulturarv och att upplysa konsumenten om kvalitet, härkomst och specifika egenskaper hos produkter.

Grönboken berör möjliga effekter på konkurrenskraften särskilt i kapitel 2. Särskilt frågorna 2&3 om ekonomiska effekter på den inre marknaden, fråga 6 huruvida en sådan utvidgning kan ge fördelar i handelsöverenskommelser med tredjeland och

fråga 9 om det kan hjälpa producenter att försvara sig mot imitationer och missbruk, är direkt relevanta för företagens konkurrenskraft.

Vid en första anblick är det lätt att stämma in i Grönbokens resonemang om potentiella fördelar med ett utvidgat skydd. En granskning av svenska producenters nyttjande av skyddet enligt gällande system (jordbruksprodukter) visar emellertid att bara fem produkter¹ registrerat någon grad av geografiskt betingat skydd.² Det kan även observeras att enbart en produkt skyddas på den starkare nivån (skyddad ursprungs-beteckning). Det svenska intresset för skydd av geografiskt ursprung av jordbruksprodukter har alltså varit svalt och det är rimligt att anta att intresset för ett utvidgat skydd inte kommer att vara högre.

Orsaken till det låga intresset är oklart. Enligt Jordbruksverket (SJV) har skyddet för t.ex. Kalixrommen varit bra ut exportsynpunkt och SJV har startat projektet *gastronomiska regioner* för att identifiera nya kandidater till geografiskt skydd. Det är möjligt att det relativt komplexa registreringsförfarandet avskräcker producenterna (Rytkönen, Gratzer 2012).

Skulle en utvidgning av skyddet bli verklighet är det med tanke på Sveriges internationellt orienterade näringsliv viktigt att möjligheten kvarstår att ett sådant system (liksom det nuvarande) tillåter olika styrker och nivåer av kopplingar till ursprungsorten (Ref. fråga nr 18&19).

Regelförenkling och administrativ börda

Grönbokens kapitel 4 till 6 tar upp frågor som rör design och implementering av ett utökat skydd. Många av frågorna berör administrativa och regulativa aspekter av ett utvidgat skydd och är därmed relevanta för användarvänligheten hos ett utvidgat system. Tillväxtverket vill i detta sammanhang lyfta fram vikten av att de regelverk som tas fram är tydliga och inte innebär större administrativa kostnader för företagen. Särskilt bör konsekvenserna av ett tvåstegssystem beaktas. Ett sådant förfarande innebär att ansökan ställs till en nationell myndighet som först prövar frågan. Om denna bedömer att ansökan uppfyller kraven i förordningen så tillställs ansökan EU-kommissionen som gör en ytterligare granskning. Ett sådant förfarande kan innebära långa handläggningstider för företagen som ansöker och en förvirring kring vilken instans ärendet ligger hos, samt vem de kan vända sig till under processen. Här vill Tillväxtverket betona vikten av att man redan i arbetet med att ta fram ny lagstiftning utgår ifrån företagets perspektiv för att skapa enkla och effektiva processer för ansökningsförfarandet. Ett sätt att förenkla för företagen är att tillhandahålla en e-tjänst för att ansöka om skydd av geografisk ursprungs-beteckning.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Gunilla Nordlöf.

Nils Gabrielsson har varit föredragande. I handläggningen har också Emma Flod och avdelningschef Karin Hallerby deltagit.

Gunilla Nordlöf

Nils Gabrielsson

---

¹ Kalix Ljörom (skyddad ursprungs-beteckning), Upplandskubb (skyddad ursprungs-beteckning), Svecia (skyddad geografisk beteckning), Spettkaka (skyddad geografisk beteckning), Bruna bönor från Öland (skyddad geografisk beteckning). Dessutom är tre spritdrycker skyddade.

² Regeringen har som mål att det till 2020 ska finnas 15 skyddade svenska produkter.